Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2026)0252

Sprzeciw wobec aktu delegowanego: Trajektoria stopniowego zmniejszania wkładu biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy o wysokim ryzyku spowodowania pośredniej zmiany użytkowania gruntów na poczet celów w zakresie energii odnawialnej

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 lipca 2026 r. w sprawie rozporządzenia delegowanego Komisji z dnia 10 kwietnia 2026 r. zmieniającego rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/807 w celu wprowadzenia trajektorii stopniowego zmniejszania wkładu biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy o wysokim ryzyku spowodowania pośredniej zmiany użytkowania gruntów na poczet celów w zakresie energii odnawialnej ((C(2026)02306) – 2026/2680(DEA))

Parlament Europejski,

– uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (C(2026)02306),

– uwzględniając art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

– uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych[1], w szczególności jej art. 26 ust. 2 akapit piąty i art. 35 ust. 7,

– uwzględniając rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/807 z dnia 13 marca 2019 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 w odniesieniu do określania surowców o wysokim ryzyku spowodowania pośredniej zmiany użytkowania gruntów, w przypadku których zaobserwowano znaczącą ekspansję obszaru produkcji na tereny zasobne w pierwiastek węgla oraz certyfikowania biopaliw, biopłynów i paliw z biomasy o niskim ryzyku spowodowania pośredniej zmiany

[1] Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj.

użytkowania gruntów[2],

– uwzględniając art. 114 ust. 3 Regulaminu,

– uwzględniając projekt rezolucji Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii,

A. mając na uwadze, że w dyrektywie (UE) 2018/2001, chcąc zapewnić rzeczywiste korzyści dla klimatu z zaliczania biopaliw na poczet tego celu, wprowadzono przepisy o przeciwdziałaniu ryzyku pośredniej zmiany użytkowania gruntów (ILUC), pozwalające klasyfikować surowce jako przedstawiające wysokie ryzyko spowodowania ILUC;

B. mając na uwadze, że w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2019/807 określono metodykę wskazywania surowców o wysokim ryzyku spowodowania ILUC, w art. 3 wprowadzono jednoznaczny wymóg, aby ocena bazowała na danych od 2008 r., i ustalono na 10 % próg ekspansji na tereny zasobne w pierwiastek węgla, powyżej którego dany surowiec klasyfikuje się jako cechujący się wysokim ryzykiem spowodowania ILUC; mając na uwadze, że zgodnie z tą metodyką i tym poziomem bazowym w sprawozdaniu Komisji z 2019 r. udział soi w ekspansji na tereny zasobne w pierwiastek węgla wyniósł 8 %, czyli poniżej progu kwalifikującego, a to oznacza, że soi nie sklasyfikowano jako surowiec o wysokim ryzyku spowodowania ILUC;

C. mając na uwadze, że Indonezja i Malezja wszczęły spory w WTO (DS593 i DS600), kwestionując unijne przepisy o ILUC, zwłaszcza klasyfikację oleju palmowego jako obarczonego wysokim ryzykiem ILUC oraz procedurę certyfikacji niskiego ryzyka ILUC; mając na uwadze, że postanowienie zespołu orzekającego WTO ze stycznia 2025 r. jest zasadniczo korzystne dla Unii, ale wskazano w nim konkretne naruszenia: brak terminowej aktualizacji danych naukowych, niedociągnięcia w procedurze certyfikacji niskiego ryzyka ILUC oraz brak odpowiedniego powiadomienia o środkach; mając na uwadze, że zespół stwierdził uchybienia proceduralne po stronie Unii, ale nie zakwestionował wybranych przez Unię upraw, które należy sklasyfikować jako obarczone wysokim ryzykiem spowodowania ILUC;

D. mając na uwadze, że w akcie delegowanym na podstawie zaktualizowanych danych naukowych dodano soję wraz z olejem palmowym do wykazu upraw o wysokim ryzyku spowodowania ILUC, co oznacza, że biodiesel na bazie soi ma być całkowicie wycofany z zaliczania na poczet celów UE dotyczących energii ze źródeł odnawialnych do 2030 r.;

E. mając na uwadze, że Parlament nie sprzeciwia się trajektorii

---

[2] Dz.U. L 133 z 21.5.2019, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/807/oj.

wycofywania oleju palmowego, którego klasyfikacja jako uprawy o wysokim ryzyku spowodowania ILUC jest niekwestionowana i ma solidne podstawy naukowe, ani korekcie niedociągnięć w procedurze certyfikacji upraw o niskim ryzyku spowodowania ILUC, gdyż w obu przypadkach jest to właściwa odpowiedź na postanowienie zespołu WTO, którą należy utrzymać w każdym zmienianym akcie delegowanym;

F. mając na uwadze, że zaklasyfikowanie w akcie delegowanym nasion soi jako upraw o wysokim ryzyku spowodowania ILUC bazuje na zaktualizowanych danych naukowych, odchodzących od poziomu bazowego obserwacji z 2008 r. przyjętego w art. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/807, gdyż okres obserwacji przesunięto na 2014 r.; mając na uwadze, że ta zmiana roku bazowego nie wynika z postanowienia zespołu orzekającego WTO, które dotyczyło terminowego aktualizowania danych, a nie wyboru roku bazowego; mając na uwadze, że gdyby przyjęto pierwotny poziom bazowy z 2008 r. zgodnie z wymogami obowiązujących przepisów, udział nasion soi w ekspansji na tereny zasobne w pierwiastek węgla najprawdopodobniej utrzymałby się poniżej progu 10 %, zatem nasiona soi nie byłyby kwalifikowane jako uprawy o wysokim ryzyku spowodowania ILUC;

G. mając na uwadze, że zaktualizowane dane naukowe będące podstawą klasyfikacji soi nie uwzględniają praktyki plonu wtórnego, czyli uprawy soi jako drugiego plonu na gruntach, na których już zebrano plon główny w tym samym roku kalendarzowym; mając na uwadze, że skutkiem tej luki metodologicznej jest zawyżenie ekspansji obszaru produkcji nasion soi, a zatem zawyżenie wyliczonego udziału ekspansji nasion soi na tereny zasobne w pierwiastek węgla;

H. mając na uwadze, że ryzyko spowodowania ILUC przy uprawie soi skupia się geograficznie w produkcji południowoamerykańskiej; mając na uwadze, że uprawa soi w Unii nie powoduje wylesiania ani przekształcania gruntów, którym mają zaradzić przepisy o ILUC; mając na uwadze, że Komisja nie przedstawiła dowodów na to, by uprawa soi w Unii powodowała ILUC; mając na uwadze, że wobec braku takich dowodów klasyfikacja nasion soi produkowanych w Unii jako nasion o wysokim ryzyku spowodowania ILUC nie ma wystarczających podstaw naukowych; mając na uwadze, że niezróżnicowana klasyfikacja nasion soi jako upraw o wysokim ryzyku spowodowania ILUC na całym świecie, niezależnie od ich pochodzenia geograficznego, jest niewspółmierna i obarcza producentów unijnych obciążeniem wynikającym z emisji spowodowanych zmianą użytkowania gruntów, za które nie są oni odpowiedzialni;

I. mając na uwadze, że w przedstawionej przez Komisję wizji dla rolnictwa i żywności podkreślono potrzebę stworzenia bardziej samowystarczalnego unijnego systemu produkcji białka; mając na

uwadze, że Unia produkuje zaledwie około 6 % zużywanej przez siebie soi, przez co jest w dużym stopniu zależna od przywozu; mając na uwadze, że zapowiedziany przez Komisję unijny plan na rzecz białka i określone w nim cele, wraz z celami otwartej strategicznej autonomii, mają w szczególności rozszerzać unijne uprawy soi, by zmniejszyć tę zależność; mając na uwadze, że rynek biopaliw to kluczowy czynnik gospodarczy napędzający uprawę soi w Unii i unijny sektor rozdrabniania soi; mając na uwadze, że klasyfikacja nasion soi jako upraw o wysokim ryzyku spowodowania ILUC eliminuje tę zachętę rynkową i jest bezpośrednio sprzeczna z celami unijnego planu na rzecz białka oraz z celami Unii dotyczącymi autonomii strategicznej;

J. mając na uwadze, że w wyniku rozdrabniania soi powstaje śruta sojowa, będąca produktem dominującym i podstawowym źródłem białka paszowego dla zwierząt, oraz olej sojowy, stanowiący zaledwie około 20 % masy nasion soi i wykorzystywany m.in. jako surowiec do produkcji biopaliw; mając na uwadze, że głównym czynnikiem gospodarczym napędzającym uprawę i przetwarzanie nasion soi jest popyt na śrutę sojową na paszę dla zwierząt, a nie wykorzystanie oleju sojowego w biopaliwach; mając na uwadze, że przypisywanie dynamiki ekspansji upraw soi przede wszystkim olejowi sojowemu wykorzystywanemu w biopaliwach przeinacza zatem rzeczywistość gospodarczą sektora i zawyża wpływ biodiesla sojowego na ILUC; mając na uwadze, że dewaluacja oleju sojowego przez utratę rynku zbytu dla biopaliw pogorszy marże w sektorze rozdrabniania i zmniejszy jego rentowność w Unii; mając na uwadze, że zmusiłoby to Unię do zastąpienia aż 4,8 mln ton unijnej śruty sojowej przywozem z państw trzecich, co zwiększyłoby zależność od przywozu białka, podniosłoby koszty paszy i przeniosło poza Unię działalność przemysłową tworzącą dodatkową wartość; mając na uwadze, że szacowane skutki gospodarcze dla sektora to około 36 mln EUR strat dla unijnych producentów soi, 120 mln EUR dla unijnego sektora rozdrabniania i do 1,3 mld EUR dla unijnego przemysłu biodiesla;

K. mając na uwadze, że soja to uprawa wiążącą azot, a zatem zmniejszająca zależność od chemicznych nawozów azotowych i pozytywnie wpływająca na płodozmian i zdrowie gleby; mając na uwadze, że zniechęcanie do uprawy soi w UE zwiększyłoby zależność Unii od importowanych nawozów chemicznych, co jest sprzeczne z celami Unii dotyczącymi odporności łańcucha dostaw nawozów, które trzeba osiągnąć tym pilniej w związku z zakłóceniami dostaw w wyniku rosyjskiej inwazji na Ukrainę;

L. mając na uwadze, że w Pakcie dla czystego przemysłu wezwano do tworzenia konkurencyjnej, niskoemisyjnej gospodarki przemysłowej wspieranej przez szeroki i zróżnicowany zakres czystych paliw i surowców; mając na uwadze, że ograniczenie dostępnego koszyka surowców do produkcji biopaliw przez usunięcie nasion soi zawęża bazę dostaw Unii do celów dekarbonizacji sektora transportu,

zwiększa zmienność cen i podatność dostaw na zagrożenia oraz jest niezgodne z podejściem neutralnym pod względem technologicznym i zapewniającym bezpieczeństwo dostaw, którego wymagają cele Unii dotyczące konkurencyjności;

M. mając na uwadze, że w Kompasie konkurencyjności dla UE za główne priorytety Unii uznano zmniejszenie strategicznych zależności oraz zwiększenie zdolności przemysłowych i przetwórczych Unii; mając na uwadze, że sklasyfikowanie nasion soi jako upraw o wysokim ryzyku spowodowania ILUC zwiększa, a nie zmniejsza strategiczne zależności Unii zarówno w sektorze białka, jak i biopaliw;

1. wyraża sprzeciw wobec rozporządzenia delegowanego Komisji;

2. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania tej rezolucji Komisji i do powiadomienia jej, że rozporządzenie delegowane nie może wejść w życie;

3. wzywa Komisję do bezzwłocznego przedstawienia zmienionego aktu delegowanego uwzględniającego następujące zalecenia:

   a) stwierdzenie statusu soi jako obarczonej ryzykiem spowodowania ILUC powinno bazować na danych od 2008 r., czego wymaga jednoznacznie art. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2019/807, a sklasyfikowanie soi jako obarczonej wysokim ryzykiem ILUC należy poddać przeglądowi zgodnie z tą skorygowaną metodyką; jeżeli na podstawie danych z 2008 r. udział nasion soi w ekspansji na tereny zasobne w pierwiastek węgla spadnie poniżej progu 10 % ustalonego w obowiązujących przepisach, nasion soi nie należy klasyfikować w zmienionym akcie jako upraw o wysokim ryzyku spowodowania ILUC;

   b) metodykę należy uaktualnić, by w pełni uwzględnić praktykę uprawy soi jako plonu wtórnego, przez co ekspansja obszaru produkcji soi i obliczony udział ekspansji na tereny zasobne w pierwiastek węgla będą dokładnie odzwierciedlać rzeczywistą dynamikę zmiany użytkowania gruntów;

   c) należy przewidzieć możliwość uznania soi produkowanej w Unii lub w państwach trzecich, w których obowiązują równoważne i zweryfikowane normy monitorowania użytkowania gruntów i wylesiania, za soję o niskim ryzyku spowodowania ILUC, a zatem wyłączenia jej z trajektorii stopniowego wycofywania, gdyż taka produkcja nie powoduje zmiany użytkowania gruntów, której mają przeciwdziałać przepisy o ILUC;

   d) stwierdza, że nie sprzeciwia się wycofywaniu biopaliw na bazie oleju palmowego ani korekcie niedociągnięć w procedurze certyfikacji upraw o niskim ryzyku ILUC, gdyż są

to właściwe i niezbędne odpowiedzi na postanowienie zespołu WTO i powinny być utrzymane w każdym zmienianym akcie delegowanym;

4. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz rządom i parlamentom państw członkowskich.